

Силабус
освітнього компоненту
(за вибором здобувачів освіти)

Назва дисципліни:	Дослідження систем управління
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=700
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Криворучко Оксана Миколаївна, д.е.н., професор
Контактний телефон:	+380973303907
E-mail:	oksana_kryvoruchko@i.ua

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є підготовка фахівців до професійної діяльності з питань проведення, планування та організації досліджень систем управління.

Предмет: методологічні та теоретичні засади дослідження систем управління, їх структури та змісту.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування розуміння сутності, структури і змісту систем управління, концепцій і принципів їх дослідження;
- формування уявлення про організацію, планування та проведення досліджень систем управління;
- оволодіння сучасною методологією дослідження систем управління;
- набуття вмінь організовувати індивідуальне і колективне дослідження управління, оцінювати стан управління і можливості його розвитку, розробляти програму удосконалення процесу управління за результатами його дослідження.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

Здатність визначати та описувати характеристики організації.

Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Здатність до реалізації методичного забезпечення дослідження та моніторингу проведення досліджень управління, методології дослідницької діяльності.

Результати навчання:

Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

Демонструвати навички аналізу систем управління.

Тематичний план

№	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Системи і їх закономірності.	2	0,5
	ЛР1 Визначення ключових проблем управління	2	1
	СР Управління і кібернетика	11	14
2	ЛК Системи управління в соціально-економічних організаціях	2	0,5
	ЛР2 Структурний підрозділ підприємства як об'єкт дослідження	2	1
	СР Етапи дослідження об'єкта управління	11	14
3	ЛК Роль методології в дослідженні систем управління	2	0,5
	ЛР3 Логічний апарат дослідження	2	
	СР Поняття стилю керування та континууму стилів керування	11	14
4	ЛК Методи дослідження систем управління	2	
	ЛР 4 Дослідження цілей підприємства	2	1
	СР «Чорний» і «білий» ящики як наукові методи	11	14

5	ЛК Системний підхід в дослідженні управління	2	0,5
	ПР 5 Аналіз організаційної структури	2	1
	СР Експертні оцінки	11	14
6	ЛК Аналіз і синтез систем управління	2	0,5
	ПР 6 Дослідження принципу зворотного зв'язку в системі управління	2	
	СР Етапи проектування системи управління методом організаційного моделювання	11	14
7	ЛК Дослідження структур управління. Критичний аналіз функціонування систем управління	2	1
	ПР7 Статистичний аналіз системи управління	2	
	СР Планування експериментів	11	14
8	ЛК Оцінка ефективності системи управління	2	0,5
	ПР 8 Оцінка рівня організації праці працівників апарату управління	2	
	СР Ефективність інвестицій в системи управління	11	14
Разом	ЛК	16	4
	ПР (ЛР, СЗ)	16	4
	СР	88	112

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачене.

Методи навчання:

- 1) словесні:
 - 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
 - 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні:
 - 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
 - 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», аналіз реальних проблем, метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компоненту здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТБНЗ 7.1-01:2019 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_7_1_02_new.pdf) та СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf).

Поточна успішність

Поточний контроль реалізується у формі контролю засвоєння лекційного матеріалу, результатів тестування за темами та виконання завдань самостійної роботи. Здобувач накопичує бали протягом семестру. Бали нараховуються за кожним тижнем навчання (16 тижнів). Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовується така схема розподілу балів за видами робіт:

Таблиця 2 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою

Тиждень навчання	Види робіт					Всього балів
	Опрацювати лекцію (щотижневе опитування)	Додати 2 терміни у глосарій	Виконати тестові завдання до теми	Виконати аналітичні завдання до теми	Виконати практичне завдання	
1	20	10	-	-	70	100
2	-	10	20	70	-	100
3	20	10	-	-	70	100
4	-	10	20	70	-	100
5	20	10	-	-	70	100
6	-	10	20	70	-	100
7	20	10	-	-	70	100
8	-	10	20	70	-	100
9	20	10	-	-	70	100
10	-	10	20	70	-	100
11	20	10	-	-	70	100
12	-	10	20	70	-	100
13	20	10	-	-	70	100
14	-	10	20	70	-	100
15	20	10	-	-	70	100
16	-	10	20	70	-	100
Середньоарифметична оцінка поточного контролю						100

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2 Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання.

3 Результат навчання оцінюється:

– за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 3;

– за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) відповідно до таблиці 4.

Таблиця 3 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	не зараховано

Таблиця 4 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67

[01_MEK_1.pdf](#)).

– у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Базова література

1.1. Луцька Н., Ладанюк А., Кишенько В. Методи сучасної теорії управління. Видавництво: Ліра-К, 2018. 368 с.

1.2. Мильник В.У., Тітаренко Б.П., Волочиєнко В.А. Дослідження систем управління URL: <https://prec.pp.ua/1/33.html>

1.3. Ігнатівна А.У., Максимцов М.М. Дослідження систем управління. URL: <https://prec.pp.ua/1/32.html>

1.4. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження. Львів : Світ, 2017. 415 с.

1.5. Пономаренко О. І. Системні методи в економіці, менеджменті та бізнесі. К. : Либідь, 2015. 240 с.

2. Допоміжна література

2.1 Журавель О. В., Мамонтенко Н. С. Наукові основи методології дослідження економічних явищ і процесів інноваційного менеджменту. *Бізнес Інформ*. 2020. №2. С. 486–491. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-486-491>.

2.2 Павликівська Н., Слободинська Т. Системний підхід, системна методологія, системний аналіз: синонімія понять та їхні особливі риси. 2020 URL: <http://93.183.203.244:80/xmlui/handle/123456789/5670>

2.3 Шаповал О. А. Системний підхід до управління персоналом підприємства. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. 2019. Т. 30(69), № 4(2). С. 82-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30%2869%29_4%282%29_1_6

2.4 Щедріна О.І Системний аналіз як інструмент прийняття управлінських рішень в бізнесі. 2020. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/zb_mise/99/15.pdf DOI 10.33111/mise.99.15

2.5. Prathapan K. Research Methodology for Scientific Research. / K. Prathapan. Dreamtech Press, 2019. 272 p.

3. Додаткові джерела:

3.1. дистанційний курс:

<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=700>

3.2. Безкоштовна бібліотека. URL: <http://www.management.com.ua>.

3.3. Бібліотека наукових праць провідних видавництв. URL:
<https://link.springer.com/>; www.emeraldinsight.com/md.htm;
www.interscience.wiley.com

3.4. Навчальні матеріали онлайн. URL:

<https://pidru4niki.com/menedzhment/> ; <https://pidru4niki.com/ekonomika/>.

3.5. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/node/901>.

3.6. Освіта.ua. Менеджмент. URL:

<https://osvita.ua/vnz/reports/management/>.

3.7. Офіційний сайт державної служби статистики України
[Електронний ресурс]. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.

3.8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі
України. URL: <http://me.kmu.gov.ua>.

3.9. Офіційний сайт Світового економічного форуму. URL:
<http://www.weforum.org>.

3.10. IDEAS bibliographic database <https://ideas.repec.org/>

3.11. The Innovation Portal. URL: <http://www.innovation-portal.info/books/>

3.12. The Manager. URL: www.themanager.org

3.13. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі
[Електронний ресурс]. URL: <http://edclub.com.ua/analitika/finansuvannya-naukovyh-doslidzhenv-ukrayini-ta-sviti>.

Розробник силабусу навчальної
дисципліни, д-р. екон, проф.

Оксана КРИВОРУЧКО

Завідувач кафедри
менеджменту, д-р. екон. наук,
проф.

Оксана КРИВОРУЧКО